

Kempeleen kunnan linjaukset etäopetuksesta, oppimisen tuesta ja opiskeluhuollosta poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen aikana keväällä 2020

Käsitelty 16.4.2020 Opiskeluhuollon ohjausryhmässä

Käsitelty 21.4.2020 Palveluvaliokunnassa

Opetuksen järjestäjän tulee linjata, miten etäopetus, oppimisen tuki ja opiskeluhoolto järjestetään poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen aikana.

Perusopetuksen oppilaiden oppivelvollisuus ja oikeus saada opetusta ovat säilyneet poikkeuksellisista opetusjärjestelyistä huolimatta. Kaikkien etäopetukseen siirtyneiden oppilaiden opetus on edelleen perusopetuslain mukaista, opetuksen järjestäjän antamaa opetusta.

Opetuksen järjestäjän tulee huolellisesti seurata ja arvioida kaikkien palveluja rajoittavien päätösten vaikutuksia erityisesti heikoimmassa asemassa oleviin oppilaisiin.

Opiskeluhoollon tarve saattaa kasvaa. Lasten ja perheiden hyvinvoinnin turvaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota opetustoimen, opiskeluhoollon ja sosiaali- ja terveystoimen sekä nuorisotoimen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Opiskeluhoollon ohjausryhmä ohjeistaa ja koordinoi oppimisen tuen ja opiskeluhoollon tuen toteuttamista poikkeusaikana. Kokonaistilannetta arvioidaan kunnan hyvinvointiryhmässä ja poikkeusolojen johtoryhmässä.

Opetushallituksen ohje perusopetuksen oppimisen tuen järjestämiseksi poikkeusoloissa 14.4.2020 alkaen: <https://www.oph.fi/fi/perusopetuksen-oppimisen-tuen-jarjestaminen-poikkeusoloissa-1442020-alkaen>

Sisällys

Aamu- ja iltpäivätoiminta	4
Avustamis- ja tulkitsemispalvelut.....	4
Arviointi ja palaute	4
Erityinen tuki	4
Erityisluokat	4
Erityisopettaja.....	4
Etäopetuksen laatusuositukset	5
Kerhotoiminta.....	5
Kodin ja koulun yhteistyö	5
Koulunkäyntiohjaaja.....	5
Kouluruokailu	5
Lähiopetuksen toteuttaminen.....	6
Oppilaiden ja opiskelijoiden motivaation tukeminen	6
Osa-aikainen erityisopetus	6
Opiskeluhoolto ja muut lasten ja nuorten palvelut.....	7
Oppivelvollisuus.....	7
Puhelinajat.....	7
Salassapidettävien tietojen käsittely.....	8
Seuranta ja arviointi	8
Tehostettu tuki	8
Tukea tarvitsevien tukeminen	8
Tukiopetus	9
Välineet.....	9
Yleinen tuki	10
Liite 1: Laatusuositukset etäopetukseen (OpenDigi).....	11
Liite 2: Riittävä hygienia ja suojaustoimet opetuksessa ja opiskeluhoollossa.....	12
Liite 3: Kun huoli herää oppilaan koulunkäynnistä etäopetuksessa	13

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Koulun tiloissa voidaan järjestää myös 1. ja 2. vuosiluokan ja erityisen tuen piirissä oleville oppilaille tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Avustamis- ja tulkitsemispalvelut

Opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää etäopetuksessa oleville oppilaille avustamis-, tulkitsemispalveluja siinä laajuudessa ja sellaisilla toteuttamistavoilla kuin se on olosuhteisiin nähden mahdollista toteuttaa.

Arviointi ja palaute

Oppilaan arvioinnista perusopetuksessa poikkeusolojen aikana löytyy tietoa: <https://www.oph.fi/fi/oppilaan-arviointi-perusopetuksessa-poikkeusolojen-aikana> Oppilaille ja huoltajille tulee kertoa kulloisenkin oppimiskokonaisuuden tavoitteista sekä arviointiperusteista.

Opetushenkilöstön on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että työmäärä etäopetuksessa pysyy kaikille oppilaille kohtuullisena. Niin oppilaat kuin heidän huoltajansa tarvitsevat ohjausta sen suhteen, mikä on riittävä työmäärä. Erityisesti tunnollisia oppilaita ja huoltajia on syytä konkreettisilla tavoilla ohjeistaa sopivasta tehtävä- ja työmäärästä.

Erityinen tuki

Erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille, jotka osallistuvat lähiopetukseen, järjestetään erityinen tuki täysimääräisesti perusopetuslain, oppilaan erityisen tuen päätöksen ja henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) mukaan.

Erityisen tuen oppilaille, joille huoltajan pyynnöstä järjestetään opetus etäopetuksena, järjestetään oppimisen tukea sekä palveluja ja etuuksia siinä laajuudessa ja sellaisilla toteuttamistavoilla kuin se on olosuhteisiin nähden mahdollista toteuttaa.

Päätöstä erityisistä opetusjärjestelyistä ei etäopetukseen siirtymisen takia tarvitse tehdä. Erityisen tuen ja siihen sisältyvän erityisopetuksen järjestäminen poikkeusoloissa väliaikaisesti muuna kuin lähiopetuksena ei edellytä uutta erityisen tuen päätöstä, eikä oppilaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman päivittämistä.

Erityisluokat

Erityisluokissa opetus jatkuu lähiopetuksena oppilaiden osalta, jotka eivät ole huoltajien pyynnöstä siirtyneet etäopetukseen.

Erityisopettaja

Erityisopettaja voi antaa opetusta etukäteen sovitun aikataulun mukaisesti sähköisten välineiden avulla tukea tarvitseville oppilaille.

Hänellä voi tämän lisäksi olla myös päivystysaikoja, jolloin kuka tahansa oppilas tai huoltaja voi olla häneen yhteydessä tuen tarpeesta tai muista asioista, joissa tarvitsevat neuvoja tai ohjausta.

Erityisopettaja voi auttaa yksilökohtaisten työkalujen käyttöön ottamisessa itsenäisen opiskelun tueksi.

Erityisopettajan konsultaation jatkuminen muille opettajille on tarpeen myös poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen aikana. Kaikkia opettajia ohjeistetaan siitä, miten toimia, kun huomaa kotona opiskelevan oppilaan vaikeudet eikä oma tuki riitä. On tärkeää ottaa yhteys erityisopettajaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Näin voidaan pohtia yhdessä, miten toimitaan sekä sopia työnjaosta.

Erityisopettaja voi laatia toiminnan ohjausmalleja eri oppiaineisiin sekä tehdä selkokielisiä, strukturoituja ja eriyttäviä oppimateriaaleja. Näiden laadinnassa voidaan tehdä yhteistyötä luokan- ja aineenopettajien kanssa.

Etäopetuksen laatusuositukset

ks. liite 1

Kerhotoiminta

Koulun tiloissa voidaan järjestää myös 1. ja 2. vuosiluokan ja erityisen tuen piirissä oleville oppilaille kerhotoimintaa.

Kodin ja koulun yhteistyö

Kodin ja koulun yhteistyön merkitys korostuu poikkeusoloissa. Opetuksen järjestäjien tulee informoida oppilaiden huoltajia riittävästi, jotta huoltajilla on tieto niin poikkeusolojen opetusjärjestelyistä kuin oppilaan opintojen edistymisestä. Perheitä tulee myös opastaa tekemään koululle ilmoitus lähiopetukseen oikeutetun oppilaan kotiin etäopetukseen jäämisestä, jotta koulussa voidaan huomioida tämä opetuksen ja sen tuen järjestämisessä sekä oppilaiden poissaolojen seuraamisessa. Aktiivisella viestinnällä edistetään huoltajien mahdollisuuksia tukea osaltaan lapsensa oppimista ja koulunkäyntiä myös etäopetuksessa. Tukea tarvitsevaan oppilaaseen ja huoltajaan ollaan säännöllisesti yhteydessä. Alakouluissa etäopetuksesta vastaava luokanopettaja on luonteva vastuuhenkilö. Yläkoulujen sekä tehostettua ja erityistä tukea saavien oppilaiden on tärkeää sopia yhteydenpitoon liittyvistä toimintatavoista ja työnjaosta opettajien kesken rehtorin johdolla. Erityisen tärkeää tiivis yhteyden pitäminen on oppilaiden kanssa, joilla on toiminnan ohjauksen ongelmia tai muutoin vaikea työskennellä itsenäisesti.

Koulunkäyntiohjaaja

Koulunkäyntiohjaaja osallistuu oppilaiden oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseen sekä lähiopetuksessa että etäopetuksessa käytettävissä olevin välinein ja keinoin.

Kouluruokailu

Lähiopetuksessa oleville oppilaille tarjotaan päivittäinen kouluateria omalla koululla.

Etäopetuksessa oleville oppilaille jaetaan tällä hetkellä valmiiksi pakatut kouluateriat Kirkonkylän, Ylikylän ja Linnakankaan kouluilla. Oppilaiden huoltajat ilmoittavat tarvittavat ja noudettavat

ateriamäärät etukäteen keskitettyyn puhelinnumeroon, josta tiedot välitetään ateria- ja puhdistuspalveluille. Jakelu suoritetaan koulujen pihalla tarpeelliset hygienia- ja suojaustoimet huomioiden.

Lähiopetuksen toteuttaminen

Kouluissa annettava lähiopetus on mahdollista vain

- perusopetuksen 1.–3. vuosiluokkien oppilaiden
- erityisen tuen piirissä olevien,
- pidennetyt oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden ja
- perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden opetuksessa.

Lähiopetus toteutetaan päivittäin klo 9-13 välisenä aikana omilla lähikouluissa.

Tukiopetusta ja osa-aikaista erityisopetusta voidaan järjestää lähiopetuksena kuitenkin kaikille sitä tarvitseville oppilaille, mikäli etäopetuksen tuki ei ole riittävä. Opettaja ja/tai erityisopettaja arvioivat lähiopetuksen tarpeen oppilaskohtaisesti ja voivat tarvittaessa konsultoida tarpeellisiksi näkemiään tahoja asiassa.

Oppilaiden ja opiskelijoiden motivaation tukeminen

Etäopetuksen aikana korostuu motivaation tukeminen oppimista ja koulunkäyntiä kohtaan. Sujuva koulunkäynti suojaa oppilasta monilta riskitekijöiltä ja edistää hyvinvointia. Motivaatio syntyy kokemuksesta, että on aito osa luokkaryhmäänsä; pätevyyden ja osaamisen kokemuksista sekä kokemuksesta, että itsellä on mahdollisuus vaikuttaa asioihin. Poikkeusolot vaikuttavat monin tavoin perheissä ja tästä johtuen oppilaiden mahdollisuudet keskittyä oppimiseen ja koulunkäyntiin vaihtelevat. Jännittyneisyys, epävarmuus ja stressi eivät luo otollista vireystilaa oppimiseen. Jotta oppiminen ja koulutyöhön keskittyminen on mahdollista, edellyttää se ensin turvallisuuden kokemuksia. Oppimisen edellytysten eli motivaation ja turvallisuuden tunteen edistäminen ovatkin kaiken oppimisen keskiössä ja siten opetuksen näkökulmasta tärkein tavoiteltava asia myös poikkeusaikana. Turvallinen ja kannustava opettaja-oppilas-vuorovaikutus ja myönteinen palautteen anto tukevat omalta osaltaan oppilaiden kiinnittymistä opetukseen.

Osa-aikainen erityisopetus

Opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää etäopetuksessa oleville oppilaille osa-aikaista erityisopetusta siinä laajuudessa ja sellaisilla toteuttamistavoilla kuin se on olosuhteisiin nähden mahdollista toteuttaa.

Etäopetuksessa olevien oppilaiden osa-aikaista erityisopetusta voidaan toteuttaa myös lähiopetuksena koululla, jos tarpeellisista suojaustoimista sekä oppilaiden ja opetushenkilöstön turvallisuudesta huolehditaan riittävin tila- ja hygieniajärjestelyin (ks. liite 2).

Lähiopetuksena toteutettavan osa-aikainen erityisopetus toteutetaan yhteistyössä oppilaan huoltajien kanssa ja heidän suostumuksella.

Opiskeluhoolto ja muut lasten ja nuorten palvelut

Koulun tiloja voidaan käyttää opiskeluhoollon järjestämiseen myös etäopetuksessa oleville oppilaille. Edellytyksenä on, että tällöin huolehditaan tarpeellisista suojaustoimista koronavirusepidemian rajoittamiseksi (ks. liite 2). Poikkeusaikana tapaamiset toteutetaan pääasiassa Teams-kokouksina, mikäli etäyhteys on sopiva asiakkaan asian hoitamiseksi.

Kun opetushenkilöstöllä, oppilaalla tai hänen huoltajillaan herää huolta oppilaan terveydestä, mielialasta, kehityksestä, oppimisesta, käyttäytymisestä tai perhetilanteesta, voivat he olla yhteydessä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon tai opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluihin puhelimitse tai Wilma-viestillä.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut toimivat myös poikkeusaikana. Terveystarkastuksia toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Opetushenkilöstö voi aina konsultoida opiskeluhoollon palveluita (opiskeluhoollon kuraattori, -psykologi, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja, -lääkäri) opetusryhmään tai oppilaaseen liittyvissä huolissa joko oppilaan nimellä (opettaja ilmoittaa konsultaatiosta oppilaalle ja/tai huoltajalle) tai ilman, että oppilas on tunnistettavissa (opettajan ei tarvitse ilmoittaa konsultaatiosta oppilaalle ja/tai huoltajalle).

Opetushenkilöstö ja opiskeluhoollon palvelut sekä muut kunnan palvelut, kuten sosiaalitoimi, perheneuvola, nuorisotoimi sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut tekevät yhteistyötä kulloisenkin oppilaan ja perheen yksilöllisen tarpeen mukaan. Yhteistyötä varten kootaan yleensä oppilaan ja/tai huoltajan suostumuksella monialainen asiantuntijaryhmä (Pysäkki), josta tehdään opiskeluhooltokertomus Wilmaan. Yhteistyön ja tiedonsiirron tärkeys eri toimijoiden välillä korostuu oppilaiden ja perheiden kokonaisvaltaisessa tukemisessä.

Lastensuojelullisissa huolissa opetushenkilöstö voi konsultoida opiskeluhoollon kuraattorin lisäksi myös suoraan omalle koululle nimettyä sosiaalihuollon työntekijää. Yhteystiedot löytyvät koulun oppilashuollon vastuuhenkilöltä. Lastensuojeluilmoituksen tekemisen velvollisuus koskee kaikkia lasten ja nuorten kanssa työskenteleviä.

2. asteen opiskelijoiden käytössä ovat etsivän nuorisotyön palvelut. Kaikille kunnan lapsille ja nuorille järjestetään verkossa tapahtuvaa nuorisotyötä.

Ks. liite 3: Kun huoli herää oppilaan koulunkäynnistä etäopetuksessa.

Oppivelvollisuus

Perusopetuksen oppilaiden oppivelvollisuus säilyy poikkeuksellisista opetusjärjestelyistä huolimatta.

Puhelinajat

Koulussa on suositeltavaa varata selkeät kellonajat, jolloin eri luokan- ja aineenopettajat ovat tavoitettavissa puhelimitse tai eri etäyhteyksien avulla. Näistä ajankohdista tiedotetaan kaikille oppilaille ja huoltajille. Tällöin oppilas tai huoltaja voi keskustella tukiovetuksen tarpeesta opettajan

kanssa ja sopia järjestämisen ajankohdat. Erityisopettajalla voi olla myös päivystysaikoja, jolloin kuka tahansa oppilas tai huoltaja voi olla häneen yhteydessä tuen tarpeesta tai muista asioista, joissa tarvitsevat neuvoja tai ohjausta.

Salassapidettävien tietojen käsittely

Jos oppilaan ohjauksessa tai oppilasta koskevien suunnitelmien laatimisessa käsitellään salassa pidettäviä tietoja tai tietosuojasetuksen mukaisia erityisten henkilötietoryhmien tietoja, tulee viestintävälineeksi valita sellainen väline, jossa tietosuojan ja tietoturvan taso on riittävä. Salassa pidettäviä tietoja ja erityisiä henkilötietoryhmiä ovat esimerkiksi oppilaan terveystiedot.

Salassapidettäviä tietoja voidaan tarvittaessa jakaa salaisen sähköpostin kautta. Kun salattu sähköposti on lähetetty, viesti on syytä poistaa lähetetyt -kansioista. Sähköpostia lähetettäessä tulee olla erityisen huolellinen, että viesti lähetetään oikealle vastaanottajalle.

Salassapidettäviä dokumentteja voidaan näyttää Teams-kokouksessa näytön jakoa hyödyntäen kokoukseen osallistuville henkilöille. Teamsin kautta ei tule kuitenkaan jakaa salassapidettävää tietoa tekstimuodossa, esim. keskustelutoiminnon tai tiedostonjaon kautta, sillä tällöin tiedosto tallentuu Teamssiin. Teams-videokokous on tietoturallinen salassapidettävien asioiden käsittelemiseksi ja jakamiseksi.

Salassapidettäviä asiakirjoja voidaan lähettää myös postitse.

Seuranta ja arviointi

Kempeleen hyvän kasvun ohjelmaan liittyvä arviointikysely toteutetaan huhtikuun 2020 aikana. Kyselyssä huomioidaan myös poikkeuksellisten opetusjärjestelyihin, etäopetukseen ja hyvinvointiin liittyvät asiat. Kysely suunnataan kaikille 4., 6., 8. luokan oppilaille, lukion 1. vuosikurssin opiskelijoille, heidän huoltajille sekä koulujen opetushenkilöstölle. Arviointikyselystä saadaan kunta- ja koulukohtaiset tulokset.

Kouluilla toteutetaan opetusjärjestelyin liittyvää oppilaiden itsearviointia säännöllisesti, hyödyntäen Wilman formatiivista arviointia.

Tehostettu tuki

Etäopetuksessa olevien oppilaiden oppimisen tukea on mahdollista toteuttaa opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla myös koulun tiloissa kulloistenkin olosuhteiden mukaisesti ja niin, että huomioidaan riittävät suojaustoimet koronavirusepidemian rajoittamiseksi (ks. liite 2). Lähiopetuksena toteutettavan oppimisen tuki toteutetaan yhteistyössä oppilaan huoltajien kanssa ja heidän suostumuksella. Koulun lähiopetukseen oikeutetuilla ja siihen osallistuvilla oppilaille on oikeus myös oppimiseen tarvittavaan tukeen. Etäopetuksessa tukea järjestetään siinä laajuudessa ja sellaisilla toteuttamistavoilla kuin se on olosuhteisiin nähden mahdollista toteuttaa.

Tukea tarvitsevien tukeminen

On otettava erityisesti huomioon, että:

- käytetään strukturoituja ja mahdollisimman selkokielisiä oppimateriaaleja
- eriyttämisessä, esimerkiksi tehtävien määrät, vaikeusasteet ja aikataulut, sovitetaan yksittäiselle oppilaalle sopiviksi
- tehostettua ja erityistä tukea saaville oppilaille otetaan tarvittaessa käyttöön opiskelun erityiset painoalueet perusasioiden oppimisen varmistamiseksi.

Tarkoituksena on, ettei oppilaan motivaatio kärsi liian vaikean oppimateriaalin tai liian suuren työmäärän vuoksi.

Ks. myös liite 3: Kun huoli herää oppilaan koulunkäynnistä etäopetuksessa.

Tukiopetus

Opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää etäopetuksessa oleville oppilaille tukiopetusta, siinä laajuudessa ja sellaisilla toteuttamistavoilla kuin se on olosuhteisiin nähden mahdollista toteuttaa.

Etäopetuksessa olevien oppilaiden tukiopetusta voidaan toteuttaa opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla myös lähiopetuksena koululla, jos tarpeellisista suojaustoimista sekä oppilaiden ja opetushenkilöstön turvallisuudesta huolehditaan riittävin tila- ja hygieniajärjestelyin (ks. liite 2). Lähiopetuksena toteutettavan tukiopetus toteutetaan yhteistyössä oppilaan huoltajien kanssa ja heidän suostumuksella.

Tukiopetusta annetaan myös poikkeusolojen aikana kotona opiskeleville oppilaille siinä laajuudessa ja sellaisilla toteuttamistavoilla kuin se on olosuhteisiin nähden mahdollista toteuttaa.

Oppilas voi tarvita tukiopetusta oppimiseensa tai koulunkäyntiinsä liittyvissä vaikeuksissa. Etäopetuksen aikana koulujen tulee olla aktiivisesti ja oma-aloitteisesti yhteydessä oppilaaseen sekä edistää säännöllistä vuorovaikutusta hänen kanssaan.

Opettajat voivat antaa etäopetuksessa tukiopetusta yksittäiselle oppilaalle tai ryhmälle oppilaita etäyhteyksiä hyödyntäen. Opetuksessa voidaan antaa ohjeita ja tukea itsenäiseen työskentelyyn tai opiskella yksilöllisesti suunniteltujen tehtävien ja ohjauksen avulla. Tukiopetuksessa hyödynnetään opettajien välistä yhteistyötä luokka- ja aineryhmissä.

On tärkeää järjestää tukiopetusta suunnitelmallisesti.

Kun oppilas palaa koulussa järjestettävään opetukseen, hän saattaa tarvita tukiopetusta, jolla voidaan vastata eri syistä, kuten sairastumisesta tai kotona tapahtuvan etäyhteyksiä hyödyntävän opiskelun ongelmista mahdollisesti johtuviin tuen tarpeisiin.

Välineet

Oppilasta voidaan opettaa ja ohjata työskentelyyn erilaisilla sähköisillä välineillä.

Tuen antamisessa sekä yhteydenpidossa oppilaisiin ja huoltajiin voidaan käyttää erilaisia välineitä ja opetustapoja, muun muassa Teams, Wilma, sähköposti. Ohjelmia ja viestintävälineitä voidaan käyttää sen mukaan, mikä toimii parhaiten ja mitä välineitä oppilaalla ja huoltajalla on käytössään. Kempeleen kunnassa käytetään niitä tietoteknisiä työkaluja, jotka ovat lisensoitu

(käyttöoikeudellisesti) kunnan käyttöön, ovat keskitetysti otettu käyttöön kunnan ICT-ympäristöön ja noudattavat tietosuojalle ja tietoturvalle asetettuja vaatimuksia (O365 ym.).

Tuen antaminen voi vaihdella ohjeiden ja tehtävien antamisesta yksilökohtaiseen opettamiseen jonkin sähköisen välineen avulla. Useamman oppilaan opetuksessa voidaan käyttää esimerkiksi striimausta.

Oppilaat voivat tarvittaessa lainata tietoteknistä välineistöä kouluilta. Koulujen TVT-tutor ja TVT-opettajat auttavat tarvittaessa välineistöön ja käytettäviin ohjelmistoihin perehdyttämisessä.

Yleinen tuki

Etäopetuksessa olevien oppilaiden oppimisen tukea on mahdollista toteuttaa opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla myös koulun tiloissa kulloistenkin olosuhteiden mukaisesti ja niin, että huomioidaan riittävät suojaustoimet koronavirusepidemian rajoittamiseksi (ks. liite 2).

Lähiopetukseen oikeutetuilla ja siihen osallistuvilla oppilailta on oikeus myös oppimiseen tarvittavaan tukeen, perusopetuslain mukaisesti.

Etäopetuksessa tukea järjestetään siinä laajuudessa ja sellaisilla toteuttamistavoilla kuin se on olosuhteisiin nähden mahdollista toteuttaa.

Liite 1: Laatusuosituksset etäopetukseen (OpenDigi)

1. Oppilaalla on oikeus saada opettajalta päivittäin tukea oppimiselleen.
2. Oppilaalla on oikeus jutella opettajan kanssa ja saada sanallista palautetta työskentelystään.
3. Oppilaalla on oikeus tuntea kuuluvansa luokkayhteisöön. Oppilaalla on etätyöskentelyn aikana oltava tunne siitä, että opettaja on hänen tukenaan päivittäisessä koulutyöskentelyssä ja oppilas on edelleen koululuokkansa jäsen. Opetusta voidaan toteuttaa verkon välityksellä joko synkronisesti eli samanaikaisesti tai ajasta ja paikasta riippumattomasti eli asynkronisesti. Asynkronisessa opetuksessa opettaja lähettää tehtäviä, nauhoittaa opetusvideoita ja oppilas tekee ne ajankohtana, joka parhaiten sopii hänelle. Kummassakin tapauksessa oppilaan on saatava oppimiseensa liittyvää tukea ja palautetta. Asynkronisessa työskentelyssä palaute voi perustua yhdessä laadittuun matriisiin, kommentointiin tai vaikkapa video- tai äänipalautteeseen. Etäopetus hyötyy verkko-opetuksesta, mutta perusteella on syytä käyttää paljon sellaisia tehtäviä, joiden tekeminen saa oppijat liikkeelle ja pois tietokoneruudun äärestä.
4. Huoltajalla on oikeus tietää koulutyön suunnitelmista ajoissa.
5. Huoltajalla on oikeus saada tietoa lapsen työskentelyn onnistumisesta.

Oppilaan lisäksi huoltajalla on oikeus saada tietoa oppilaan koulutyöskentelystä ja etätyöskentelyn suunnitelmista. Vaikka opettajilla onkin vastuu lasten ja nuorten opiskelusta, on huoltajan tai huoltajien rooli erittäin merkittävä etäjakson aikana. Monissa perheissä sovitetaan yhteen usean lapsen ja huoltajan etäopiskelua ja etätyötä. Sen vuoksi on tärkeää, että kodeissa tiedetään hyvissä ajoin tulevien päivien tehtävät materiaali- ja välinetarpeineen. Opetustuokioiden lisäksi opettajan on oltava oppilaan ja huoltajan tavoitettavissa koulupäivien aikana. Kaikkien kannalta on selkeintä se, että opettaja ilmoittaa päivittäiset online-ajat, jolloin hän on tavoitettavissa verkon tai puhelimen kautta. Koulussa voi olla myös keskitetty opettajien puhelinpäivystys. Näin oppilaalla on mahdollista tarkentaa tehtävien antoja tai kysyä neuvoa niiden tekemisessä. Tämä välitön viestintä vähentää myös koulun ja kotien eristyneisyyttä ja luo turvallisuuden tunnetta kaikille osapuolille.

6. Opettajalla on oikeus ammatilliseen tukeen ja opettamisen työrauhaan.
7. Opettajalla on oikeus tuntea kuuluvansa kouluyhteisöön. Opettajan päätyö on opettaa oppilaita. Tekninen tuki ei ole opettajan tehtävä, vaan tuki on organisoitava koulun tai koulutuksen järjestäjän toimesta. Oppilaiden, huoltajien ja opettajien on tiedettävä, kenen puoleen he pystyvät teknisissä kysymyksissä kääntymään. Myös opettaja tarvitsee ammatillista tukea. Kouluissa on hyvä sopia viikoittaiset tapaamiset verkkoalustalla ja valmistella ne suunnitteluryhmän kanssa siten, että esityslistat voidaan jakaa verkossa ennen kokousta. Kokousten avulla edistetään koulun hallintoa, ammatillista kehittymistä sekä luodaan tila akuuteille kysymyksille. Samalla tarjoutuu tilaisuus vapaamuotoiseen ideointiin, syntymäpäiväjuhliin sekä vaikkapa taukojumpalle. Yhteisöllisyyden vaaliminen on erittäin tärkeää myös etätyössä!

<https://opendigi.fi/2020/03/25/etaopetuksen-laatusuosituksset/>

Liite 2: Riittävä hygienia ja suojaustoimet opetuksessa ja opiskeluhuollossa

Riittävästä hygieniasta ja suojaustoimista huolehditaan lähiopetuksessa ja vastaanottotyössä ao. toimin.

- Pese itse ja ohjeista oppilaita pesemään kädet vedellä ja saippualla useamman kerran päivässä ainakin 20 sekunnin ajan. Kädet kannattaa pestä erityisesti, kun tulee ulkoa sisään, aina wc-käynnin jälkeen tai kun on niistänyt, yskinyt tai aivastanut.
- Jos vettä ja saippuaa ei ole saatavilla, käytetään alkoholipitoista käsihuuhdetta.
- Silmiä, nenää ja suuta tulee välttää koskettelemasta.
- Mahdollisuuksien mukaan luokassa ja muissa koulun tiloissa tulee pitää riittävä etäisyys muihin, vähintään metrin etäisyys.
- Noudata annettuja kokoontumisrajoituksia (tällä hetkellä ei yli 10 henkilöä samassa tilassa).
- Yskäisenä tai sairaana (jos on hengitystieinfektion oireita, kuten kurkkukipua) ei tule tulla kouluun tai työpaikalle. Varmista tarvittaessa, että oppilas/asiakas on terve ennen kuin otat hänet vastaan.
- Varmista tarvittaessa, ettei oppilas/asiakas tule kouluun/vastaanotolle, jos hänen kuuluu olla karanteenissa (esim. ulkomaanmatkalta palanneet).
- Vältä kättelyä.
- Suojaa suusi ja nenäsi kertakäyttönenäliinalla, kun yskit tai aivastat. Laita käytetty nenäliina välittömästi roskeen.
- Jos sinulla ei ole nenäliinaa, yski tai aivasta puserosi hihan yläosaan, älä käsiisi.
- Opetuksessa ei ole syytä käyttää kasvosuojaimia tai kertakäyttökäsineitä.
- Ajantasainen ohje hygienia- ja suojaustoimista löytyy kunnan nettisivuilta (Terveysten liittyvät tiedotteet): <https://www.kempele.fi/tietoa-koronaepidemiaan-liittyvista-toimenpiteista.html>

Liite 3: Kun huoli herää oppilaan koulunkäynnistä etäopetuksessa

Kun huoli herää oppilaan koulunkäynnistä etäopetuksessa

Se, jolla huoli herää, keskustelee asiasta oppilaan ja/tai tämän huoltajien kanssa sekä oppilaan oman opettajan kanssa.

Mietitään yhdessä oppilaan ja/tai huoltajien kanssa tilannetta ja suunnitellaan tukea

Kannustetaan oppilasta ja mietitään opiskelun tukemista erilaisin pedagogisin ratkaisuin (esim. tukiopeutus tai osa-aikainen erityisopetus etäyhteydellä tai lähiopetuksena; ohjaajaresurssi; eriyttäminen, myös tehtävämäärien sopeuttaminen; systemaattinen myönteinen palaute; henkilökohtaiseen opettaja-oppilas-vuorovaikutukseen panostaminen; toiminnanohjauksen tukeminen esim. timerin, urakkamuotoisen työskentelyn ja visuaalisen tuen avulla.)

Matalalla kynnyksellä konsultoidaan ja pyydetään avuksi erityisopettajaa ja opiskeluhoollon palveluiden työntekijää (koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja, -lääkäri sekä opiskeluhoollon kuraattori, -psykologi). Opiskeluhoollon palveluiden työntekijää voi konsultoida oppilaan nimellä (opettaja kertoo konsultaatiosta oppilaalle/huoltajille) tai ilman oppilaan nimeä (opettajan ei tarvitse kertoa oppilaalle/huoltajille konsultaatiosta).

Huoli jatkuu tai vahvistuu

Se, jolla huoli herää, kokoaa oppilaan ja/tai huoltajan suostumuksella monialaisen asiantuntijaryhmän eli Pysäkin (opetushenkilöstö + opiskeluhoollon palvelut + oppilas ja/tai huoltajat). Tarvittaessa mukaan kutsutaan muita kunnan palveluita.

Mietitään monialaisesti, miten oppilasta ja perhettä voidaan tukea.

Muista velvollisuus lastensuojeluilmoitukseen.
Lastensuojelullisissa huolissa opetushenkilöstö voi konsultoida opiskeluhoollon kuraattorin lisäksi myös omalle koululle nimettyä sosiaalihuollon työntekijää.